

Minister Spraw Zagranicznych

KBY 2008/3062

Warszawa, dnia 12 maja 2008 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 13.05.08

nr. 2784 podpis. [signature]

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

19.05.08
3472
[signature]

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem Pana Senatora Tadeusza Skorupy (pismo nr BPS/DSK-043-318/08 z kwietnia 2008 r.) w sprawie nauczania języka polskiego w RFN uprzejmie informuję, co następuje.

Nauczanie języka polskiego, jako ojczystego oraz obcego, należy uznać za kwestię fundamentalną dla wzmacniania i rozwoju tożsamości narodowej Polonii w Niemczech. Ministerstwo Spraw Zagranicznych wspiera wszelkie inicjatywy, których celem jest zwiększenie oferty edukacyjnej dla niemieckiej Polonii. Tworzenie za granicą szkół realizujących polski program nauczania leży w gestii Ministerstwa Edukacji Narodowej. Obecnie w RFN nauka języka polskiego prowadzona jest w dwóch formach: w ramach systemu edukacji publicznej (najliczniej w Północnej Nadrenii-Westfalii oraz Nadrenii-Palatynacie) oraz poprzez organizacje i stowarzyszenia (przede wszystkim przez Chrześcijańskie Centra Krzewienia Polskiej Kultury, Tradycji i Języka Polskiego przy Polskich Misjach Katolickich, ale też przez Polską Macierz Szkolną oraz Towarzystwo „Oświata”).

W Republice Federalnej Niemiec kwestie edukacyjne należą do wyłącznej kompetencji władz poszczególnych krajów związkowych. W niektórych z nich, np. w Północnej Nadrenii-Westfalii (obecnie znajduje się tam 58 punktów nauczania języka polskiego jako ojczystego) oraz w Nadrenii-Palatynacie (7 punktów nauczania języka polskiego jako ojczystego, o 3 więcej niż rok wcześniej, ponadto od roku szkolnego 2009/2010 oferowany będzie także język polski jako obcy) istnieje oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży polonijnej. Są też jednak kraje, np. Hesja lub Badenia-Wirtembergia, gdzie brak jest możliwości podejmowania nauki języka polskiego w szkołach publicznych, albo możliwości te są bardzo ograniczone.

Stan realizacji Traktatu polsko-niemieckiego w tej mierze pozostaje więc niezadowolający. Powodem tego jest prowadzona w Niemczech polityka nastawiona na integrację cudzoziemców, co wynika między innymi z obecności w RFN bardzo licznej grupy imigrantów tureckich. Często spotkać się można z brakiem zrozumienia dla oczekiwań przedstawicieli Polonii, mimo że ich sytuacja prawna odbiega od sytuacji cudzoziemców lub obywateli niemieckich innych narodowości. Polacy w RFN nie mają bowiem wprawdzie statusu mniejszości narodowej, ale Traktat określa ich uprawnienia bardzo precyzyjnie na poziomie identycznym jak uprawnienia członków mniejszości niemieckiej w Polsce.

Głównym wyzwaniem dla polskiej służby dyplomatycznej i konsularnej jest w tej sytuacji egzekwowanie od niemieckich urzędów ciężących na nich zobowiązań. Pozytywne efekty

podejmowanych działań można już zaobserwować. Mimo iż w Północnej Nadrenii-Westfalii zmniejszono znacznie w ostatnich latach liczbę etatów nauczycielskich przeznaczonych na prowadzenie nauki języków ojczystych, redukcje te nie objęły jednak nauczycieli języka polskiego. Ponadto, w ostatnim czasie udało się utworzyć nowe punkty nauczania – w Hamm i Münster, a począwszy od 1 maja br. także w Kleve. Jest to wynik połączonych zabiegów zainteresowanych rodziców, Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech, a także Konsulatu Generalnego RP w Kolonii.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP podjęło w ostatnim czasie szereg inicjatyw, których celem jest upowszechnienie nauczania języka polskiego w RFN. 17 stycznia br. odbyło się posiedzenie Stałej Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej ds. Nauczania Języka Polskiego i Polonistyki, w której skład wchodzi przedstawiciele Ambasady RP oraz Stałej Konferencji Ministrów Oświaty. W spotkaniu tym uczestniczył także Podsekretarz Stanu w MEN Krzysztof Stanowski. W dniach 11-12 kwietnia w Konsulacie Generalnym RP w Kolonii odbyła się z kolei narada służb konsularnych oraz przedstawicieli organizacji polonijnych poświęcona nauce języka polskiego (z udziałem Sekretarza Stanu w MSZ Jana Borkowskiego). Ponadto, w dniu 11 kwietnia br., Sekretarz Stanu w MSZ odbył rozmowy z przedstawicielami władz Hesji oraz Północnej Nadrenii-Westfalii poświęcone wyłącznie problematyce nauczania języka polskiego w tych krajach związkowych oraz spotkał się z Panią Lilianą Barejko-Knops, reprezentującą Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów, o którym wspomina Pan Senator T. Skorupa w swoim oświadczeniu. Z wielką przyjemnością pragnę poinformować, że w ocenie Pani Prezes współpraca Związku z Ministerstwem Spraw Zagranicznych przebiega obecnie wzorcowo, a co więcej, ostatnie osiągnięcia w rozszerzaniu nauczania języka polskiego jako ojczystego nie byłyby bez niej możliwe.

Pragnę zapewnić Pana Marszałka, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych zabiegało i będzie zabiegać, aby Traktat polsko-niemiecki o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy był realizowany w sposób zapewniający Polonii w RFN możliwość należytego pielęgnowania tożsamości, kultury i języka.

Łączę wyrazi szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Jan Borkowski